

ȘCOALA NOASTRĂ

REVISTĂ PEDAGOGICĂ-CULTURALĂ,

organ oficial al revizoratului școlar, al comitetului școlar județean și al asociației învățătorilor din județul Sălaj.

Director: Ioan Mango.

Redactor: Grațian Capătă.

Preocupări.

De despărțire.

— *Către colaboratorii și cititorii Școlaei Noastre.* —

Abia am început a ne cunoaște mai deaproape și împrejurările fac să ne despărțim.

Am venit la conducerea acestei reviste în primăvara anului 1926, îndemnat de dorința de a contribui după modestele mele puteri la susținerea stindardului cultural-profesional al învățătorimei din Sălaj. Ideile, a căror înfăptuire m'au preocupat, alături de ceilalți membri din comitetul de redacție, sunt depuse în programul dela începutul acestui an, publicat în No. 1 din 1927. — Întru cât am izbutit în scurtul interval de nouă luni, sunt mărturii numerele apărute în acest timp. Pentru mine abia constituie un modest început pe care cu durere sunt silit să-l întrerup fiind transferat la altă școală normală. Singura mângâiere în aceasta despărțire îmi este, că atât colegii din comitetul de redacție cât și colaboratorii sunt animați de ideile noului program amplificat și se vor nizuși cu aceiași râvnă pentru înfăptuirea lor și mai departe.

O singură dorință am. Să sprijinească fiecare om

de școală după puterile sale aceasta revistă și să se nizuiască a-i da ajutorul, ca să devină din ce în ce mai ridicată ca nivel. Din parte-mi promet, că nu-mi voi uita de ea și voi sprijini-o după putință și în viitor. Îndeosebi îmi îndrept rugămintea către iubiții colaboratori efectivi. Pe ei îi rog să-și dea silința și să colaboreze cu același zel și pe mai departe în spiritul programului de muncă anunțat. Să-și amintească fiecare învățător, că preocupările de educație și conducere conștientă numai acomodându-se împrejurărilor se pot face, iar împrejurările variază și mai mulți ochi mai multe văd. Să-și dea seama, că metodele sau căile de urmat în învățământ numai prin cercetări, comunicări și discuții progresează către perfecțiune. Să aibă în vedere, că au datoria să cunoască și să facă și altora cunoscut ținutul unde sunt chemați să muncească pentru ridicarea culturală, morală și economică a neamului cu toate frumusețile și particularitățile sale; îndeosebi cei născuți în ținuturile Sălajului ar trebui să premeargă cu exemplu și să dovedească prin fapte dragostea față de tot ce e românesc-sălajenesc. Pentru acestea să sprijinească fiecare publicația, care are înscrise pe drapelul său aceste nobile preocupări.

Cât am redactat aceasta revistă am avut mereu în vedere numai nivelul la care trebuia să se mențină și prestigiul tagmei dascălești. De aceia dacă s'a întâmplat să nu cadreze părerile mele cu ale cuiva, sau ceia ce am exprimat să nu fie în favorul său, îl rog să privească lucrurile singur prin aceste două prisme, cari mi-au servit și mie spre orientare și-l asigur, că va vedea lucrurile ca și mine.

Cât am stat pe frumosul pământ al Sălajului m'am nizuit să proiectez și eu o modestă rază a suf-

letului meu asupra lui. Și acum la despărțire mărturisesc că icoana lui în general plăcută va rămânea neșteasă în sufletul meu.

Bine, dar dacă ți-e drag Sălajul de ce-l părăsești? — se vor întreba mulți din cititorii acestor rânduri. — Fiindcă am stăruit pentru îndreptarea unor lucruri de interes școlar educativ și pentru respectarea regulamentelor în vigoare și am anunțat, că dacă nu se vor îndrepta lucrurile, voi fi cel dintâiu care voi părăsi școala normală din Zălau, și văzând că »nu omul este peste vreme, ci vremea peste om«, m'am hotărît să-mi cerc »norocul« în altă parte și mi-am cerut transferarea. Pentru acestea părăsesc Sălajul și plec în altă parte.

Grațian Capătă,
prof.

BCU Cluj / Cluj University Library Cluj

Un program pentru promovarea culturii în masele populare.

**Cinematografe și biblioteci sătești. — Invățământul
pentru adulți.**

Ziarele au anunțat încă de acum două luni intențiunile d-lui dr. C. Angelescu, ministerul instrucțiunii publice, privitoare la chestiunea propagandei culturale în masele mari ale populațiunii sătești.

Cunoaștem felul în care fostul ministru al instrucțiunii, d. I. Petrovici, înțelesese să lucreze în această direcțiune.

Ținând seamă de acest trecut, am căutat să aflăm și cele ce se proiectează pentru viitor.

Spre deosebire de predecesorul său d. dr. Angelescu, nu înțelege o promovare a culturii decât numai prin școală și cu ajutorul școlii, deci fără de agenți culturali căutați în afară de cadrele învățământului. Actualul ministru al instrucțiunii, bazat mai întâi pe

rezultatele date până acum de către școalele de adulți și în al doilea rând, ținând seamă de posibilitățile de răspândire a culturii în cele mai îndepărtate sate și a întocmit un program de activitate.

O comisiune specială alcătuită la ministerul instrucțiunii studiază mijloacele mai potrivite pentru aplicarea programului, precum și pentru acomodare acestor mijloace.

Intensificarea învățământului adulților.

Rezultatele date până în prezent prin organizarea cursurilor pentru adulți au dovedit, că în sufletul sătenilor noștri s'a menținut întotdeauna o vie dorință de a-și îmbogăți cunoștințele, și nu puțini au fost aceia cari, dacă n'au avut putința ca, în anii copilăriei, să se ducă la școală, s'au simțit atrași către școalele de adulți.

Deci, în primul rând, în propaganda culturală se va căuta să se dea o cât mai mare desvoltare a acestui învățământ ale cărui roade sunt din ce în ce mai bune.

Conferințele populare.

Se vor organiza apoi conferințe populare în toate localitățile unde există școale. În zilele de sărbători sătenii vor fi adunați la școală, unde li se vor ține conferințe instructive cu subiecte din trecutul nostru istoric, de știință aplicată adecvată economiei rurale, etc. Toate aceste conferințe vor fi ținute de dascălii respectivi după o schemă indicată dela centru și alcătuită în raport cu pregătirea intelectuală a celor chemați la aceste conferințe

Se vor da apoi mici serbări cu elevii școalelor, care vor constata în cântece patriotice și jocuri naționale.

Cinematografe sătești.

În toate centrele sătești mai importante (târgușoare) se vor instala săli de cinematograf în care sătenii vor putea vedea filme instructive cu subiecte ușoare și moralizatoare, apoi diferite filme cu carac-

ter științific și în legătură cu agricultura și economia casnică. În satele mai îndepărtate se va introduce sistemul cinematografelelor ambulante. Până în prezent ministerul instrucțiunii și-a pregătit peste 130 de km. de filme de genul aceasta.

Bibliotecile sătetești.

Bineînțeles că în afară de cele expuse mai sus, se va continua cu răspândirea cărților în popor. Nu va fi sat care să nu-și aibă mica lui bibliotecă populară în care săteanul să găsească lucrări pe înțelesul lui și care, în acelaș timp, să-l învețe și să-l distreze. Comisia culturală de pe lângă ministerul instrucțiunii va avea însărcinarea să selecționeze cărțile cele mai potrivite, care ar putea cadra cu rostul unei biblioteci populare.

Toată această activitatea va fi controlată și stimulată de organele exterioare ale ministerului instrucțiunii. Suntem informați, că chiar zilele acestea d. prof. dr. C. Angelescu, ministerul instrucțiunii, va semna o decizie ministerială prin care se va specifica nouile atribuțiuni ale organelor de control (începând cu inspectorii de regiuni și circumscripții și sfârșind cu subrevizorii școlari), atribuțiuni din care nu vor lipsi nici acelea în legătură cu promovarea culturală a maselor populare.

Desigur că activitatea pe care o va desfășura în domeniul răspândirii culturii, nu va putea împiedeca activitatea desfășurată și până acum de diferite societăți culturală isvorâte din inițiativa privată. Ba, mai mult aceste societăți vor găsi un sprijin și îndemn la muncă prin ajutoarele ce vor primi din partea ministerului instrucțiunii publice.

(«Cuvântul»)

G. Razeșu.

Chestiuni didactice.

Predarea aritmeticei în școala primară.

(Continuare.)

Având în vedere natura și manifestările vieții psihice ale copiilor din epoca școlii primare vom urmări formarea noțiunilor de numeri, cristalizarea raportului dintre numeri și cifrele prin cari îi facem vizibili, executarea operațiilor aritmetice, statorirea regulilor și deprinderea în rezolviri de probleme în modul următor.

Copiii la vârstă de 7 ani când vin la școală știu să numere unii până la zece, alții și mai departe, până pe la o sută. Dacă le cerem să ne arate patru pe degete, spre pildă, aproape toți vor arăta degetul al patrulea, căci pentru ei, cari s'au deprins numai să numere, acela este patru; dovadă că nu au noțiunea de numeri nici până la zece. Dela zece în sus nici să nu mai vorbim.

Deci prima preocupare să ne fie a le câștiga și a-i familiariza cu noțiunile de numeri. Dar cum? Le vom spune că fiecare număr stă din atâtea unități câte numește? Doamne ferește! Aceasta ar însemna să le vorbim copiilor în limba chineză. Școlarii începători de școală primară nu le trebuiesc definiții. Ei să vadă, să pipăe. Deci le vom intui noțiunile de numeri pe degete, pe bețișoare, pe globurile, pe pietricele și alte obiecte. — Doar așa facem, — vor obiecționa unii. — Da, dar se intuește cu totul atceva de cât se susține. Așa când e vorba de intuirea numărului cinci, spre pildă — după metoda lui Grube — se intuește că, $4+1=5$, apoi că, $3-2=5$, $2+3=5$, și $1+4=5$, în loc să se prezinte deodată 5 degete, 5 beți-

soare, 5 globurile, 5 petricele etc. și să fie puși să ridice și ei deodată 5 degete, să pună dintr'odată 5 etc.; în loc să se prezinte intuitiv noțiunea numărului cinci, se arată adunări intuitive. Deci adevărata intuire a noțiunilor de numeri se face ridicând deodată un deget, cinci degete, trei degete etc. și numindu-le și punându-i să ridice și ei deodată patru degete, un deget, trei deget etc. Iar deprinderea, ca să fie atât de în clar cu noțiunile de numeri încât când s'a rostit un număr să fie în stare a lua ditr'odată atâtea obiecte câte cere noțiunea de numeri, se poate face prin joc. Cu câtă dragoste se joacă copiii; numai când aud de joc încă le strălucește bucuria în ochi, dar când sunt în el, sunt în stare nici să nu mănânce!

Da, până la zece se pot intui astfel ușor noțiunile de numeri și se pot deprinde prin joc, dar ce facem dela zece în sus? Tot atât de ușor e să le intuim și dela zece în sus. Întâi prin trecerea unei sforicele prin zece bețișoare și adunarea și legarea lor în sul, intuim noțiunea de zece — ca unitate de ordin superior. — Același lucru îl facem și prin înlocuirea a zece hârtuțe de câte unu — pe cari e scris 1 — cu o hârtuță de zece — pe care e scris 10 — și punându-i la joc — întrecere îi deprindem să prefacă zece unimi în o zece. Când înlocuirea a zece unimi cu o zece merge sigur le arătăm, că și zecea o putem schimba în unimi și jucându-ne cu ei îi deprindem și cu schimbarea. Când sunt absolut stăpâni pe prefacerea unimilor în zece și pe schimbarea zecii în unimi, intuirea noțiunilor de numeri dela 10 în sus e ușoară. La 11 punem o zece și sub ea o unime, la 12 o zece și sub ea două unimi etc. La 20 vom pune o zece și sub ea zece unimi.

După înfățișarea amintită mai sus de câțiva elevi a numărului 20, făcându-ne că numai acuma observăm, că cele zece unimi se pot preface în o zece, vom constata și vom face acest lucru așezând zecea dela prefacere lângă ceialaltă zece și constatând că și așa avem 20. Când elevii știu să arate cu ușurință ori

care număr până la 20 din hârtiuțe de zeci și unimi, pentru a le clarifica noțiunile de numeri în unimi, ca să-și poată imagina numerii de ființe și lucruri, le prezentăm numerii învățați numai în unimi schimbând zecile cu unimi. Unimile cu cari am schimbat zecile le punem deosebit în locul zecilor, pentru că numai grupată poate fi cuprinsă mulțimea de unimi din o privire. În forma aceasta putem întui noțiunea ori cărui număr și putem să-i facem pe copii să-și dea seama despre numărul ființelor și a lucrurilor când este vorba de un anumit număr de ființe și de lucruri.

Ce privește cifrele prin cari facem vizibili numerii și cristalizarea raportului dintre noțiunile de numeri și cifrele prin cari îi învederăm să avem în vedere următoarele: Cifrele nu sunt identice cu numerii. Ele sunt numai semnele vizibile ale numerilor. Esențialul sunt noțiunile numerilor, adică imaginile reprezentative ale numărului ființelor și lucrurilor despre cari este vorba, și în cazul când numerii nu sunt numiți adică nu se spune «de . . . — ce —», imaginile unităților din cari se compune. Deci nu le vom prezenta și nu-i vom face să cunoască cifrele și să înfățișeze prin ele numeri până nu sunt deplin în curat cu noțiunile de numeri. Chiar și când le prezentăm cifrele și numerii înfățișați prin ele să-i facem să aibă înaintea ochilor sufletești numărul respectiv de ființe sau de lucruri ori de unități despre cari este vorba. Așa spre pildă când le prezentăm cifra 4 să-i facem să vadă în ea și să aibă înaintea ochilor sufletești un scaun cu patru picioare întors cu picioarele în sus. Când scriem, spre pildă, numărul 12 să aibă înaintea ochilor sufletești o hârtiuță de zece și două hârtiuțe de câte unu. Deprinzând pe elevi să aibă înaintea ochilor sufletești numărul de ființe și lucruri și de unități corespunzătoare numărului arătat de cifre îi vom deprinde a vedea în cifre numai semnul numărului ființelor și lucrurilor, facem din cifre numai niște acțiuni provocatoare de reacțiuni-imagini de ale ființelor, lucrurilor ori unităților respective.

Operațiunile aritmetice se pot executa oral sau

mental ori în scris sau servindu-ne de cifre. Dintre aceste două soiuri de calcul, cel mental e de mai mare însemnătate din toate punctele de vedere. Să trecem peste faptul, că nu totdeauna avem hârtie și creion când avem de calculat și că de multe ori trebuie să socotim în taină, și să ne dăm numai seama, că copilul pentru ca să poată face conștient mental o operație trebuie să-și încordeze atențiunea, ca să poată fixa și păstra numerii și să-și imagineze ființele, lucrurile și unitățile despre care e vorba și operațiunea ce trebuie să o facă cu ele: până când la executarea operațiunilor în scris nici una din funcțiunile sufletesti nu e pusă la muncă în gradul în care e pusă la calcul mental. Ba pentru copiii mici operațiunile aritmetice în scris sunt neînțelese.

Având în vedere, că în școala primară avem să punem bază solidă calculului și să dezvoltăm puterea funcțiunilor sufletesti ale copiilor vom intui și deprinde mai mult calculul mental. Aceasta nu însemnează, că vom neglija calculul în scris, nu, ci numai vom da întâietate și vom cultiva mai mult pe cel mental.

După ce elevii sunt în curat cu noțiunile de numeri vom începe intuirea operațiunilor aritmetice. — Se pune întrebarea, e bine să se facă intuirea celor patru operațiuni aritmetice — adunare, scădere, înmulțire și împărțire — în cadrul fiecărui număr cum cere metoda monografică a lui Grube, sau e mai bine să intuim și deprindem fiecare operațiune aritmetică deosebit? — Dacă ținem ca elevii să învețe a calcula și să nu memorizeze mecanic și dacă avem în vedere, că copiii învață ușor imitând, imitează tot ce le place și le place orice noutate ce o înțeleg și pot să o facă și ei, vom intui și deprinde fiecare operațiune aritmetică deosebit.

Indată ce sunt în curat cu noțiunile de numeri ale unui grup — 1-5 spre pildă — vom intui cât mai amănunțit și clar adunarea în cadrul acestui grup.

Vom pune pe podiu, la un capăt, 3 bucăți de lemne și la celalalt capăt, ca să se poată observa

bine că nu sunt la un loc, alte 2 bucăți de lemne. Ii vom pune pe elvi să constate câte sunt într'un loc și câte în celalalt. Apoi îi vom pune să observe câte sunt dacă le *adunăm la un loc* — vorbind, și adunăm lemnele, săvârșind lucrarea în momentul când pronunțăm cuvântul cu care o numim și arătând când pronunțăm »la un loc«. După săvârșirea acestei operațiuni punem pe unul din cei mai buni elevi să așeze și el 2 lemne în un colț al podiului și 1 în celalalt, să le adune și să ne spună câte sunt la un loc. În urmă vom anunța, că ne vom juca de-a adunatul. Așa jucându-ne de-a adunatul vom săvârși aceasta operațiune aritmetică până când fiecare elev știe să adune pe diferite lucruri cu cea mai mare ușurință în cadrul grupului de numeri respectiv.

Să nu pierdem din vedere, că în ultima analiză învățăm aritmetică ca să putem rezolvi probleme. Iar probleme putem rezolvi conștient numai imaginându-ne ființele, lucrurile și operațiunile despre care e vorba în probleme. Deci după ce știu elevii aduna cu ușurință lucruri în realitate, să-i deprindem să-și imagineze lucrurile și operațiunile și să se deprindă a aduna în imaginație. Numai după ce elevii știu aduna cu ușurință și în imaginație numeri numiți (4 vaci roșii și 1 albă) putem trece la adunarea cu numeri abstracti ($2+2=4$), care este corolarul acestei operațiuni și la care elevii în mod natural psihologic ajung trecând dela adunări de lucruri în realitate la adunări de imagini în imaginație și părăsind lucrurile și imaginile lor ca valori de a doua mână în aritmetică, rămân numai cu numerii.

În forma aceasta intuind și făcând deprinderi reale pe lucruri, în imaginație cu imagini și abstract numai cu numeri se învață în cadrul celor două grupuri de numeri până la 10 inclusiv (1—5 și 5—10), deosebit fiecare și celalalte operațiuni aritmetice: scăderea înmulțirea și împărțirea.

Dela 10 în sus, fiindcă lucrurile nu mai pot fi cuprinse ușor cu o singură privire și fiindcă sistemul

decadic cere să fie luat în considerație vom proceda în felul următor. Vom întui și deprinde operațiunile pe bucățele de hârtie de câte unu — unimi, de câte 10 — zeci — etc.

Când cu hârtiuțe știe executa cu ușurință operațiunile le vom întui și deprinde și pe obiecte așezându-le în grupuri de câte zece. Aceasta o facem pentru ca să le ușurăm executarea problemelor în cari e vorba de ființe și lucruri.

După ce au făcut intuirea și deprinderea operațiunilor pe unimi, zeci etc. și pe obiecte trecem la imaginația operațiunilor cu unimi, zeci etc. Iar după acestea la rezolviri și executări de probleme cu ființe și lucruri.

În fine când elevii știu rezolvi și executa probleme cu ușurință, trecem la executări de operațiuni cu numeri abstracți. — Să se noteze, că fiind vorba de executarea operațiunilor aritmetice mintal nu ne folosim de cifre până după ce știu elevii executa cu ușurință și operațiuni cu numeri abstracți. De altcun la aceasta etapă — de fiecare grupă de numeri și operațiune — numai se însemnează operațiunea și rezultatul calculat mintal, pentruca prin aceste însemnări să se fixeze și pe cale vizuală în memorie.

(Va urma.)

G. Capătă.

Sălajul

Chestiuni de educație economică.

Casa de economie „Prin noi înșine“

În legea învățământului primar se spune că, acolo unde se poate, să se creeze Casa de economie pentru cultivarea spiritului de economie, încă de mici, al viitorilor cetățeni. Aceste baze de economie să fie în legătură cu băncile populare locale pentruca părinții și elevii să fie în curent cu progresul realizat și, la rigoare, să se poată folosi de banii economisiți. Se mai dau acolo și instrucțiuni de organizare și conducere, care trebuiesc observată spre folosul celor care se ocupă cu asemenea lucruri.

Am înființat și eu pe lângă școala primară de stat din Creaca o asemenea Casă de economie și voi spune, pe scurt, cum am lucrat, pentruca aceia, care vor să înființeze și ei câte una, să găsească aici o primă învățătură.

Mai înainte oricărui lucru am făcut, timp de câteva luni o propagandă însuflețită în acest scop. Am arătat cât de greu se câștigă banul și cât e de bine ca cineva să aibă bani strânși pentru timpuri grele, la orice ocazie mi s'a prezentat. Am arătat și am accentuat mult banii cheltuiți pe lucruri nefolositoare sau chiar vătămătoare sănătății trupesti și sufletești, comparând cu lucrurile folositoare nouă și țării, pe care le putem face cu acești bani.

Această propagandă am condus-o până în ziua de 16 Martie 1926, când am trecut la înființare.

În acea zi, am spus elevilor să vină mai de vreme la școală, că am să le spun ceva. Într'adevăr, afară de unul, doi toți elevii au fost la școală la timpul fixat.

Întrând în clasă, le-am repetat încă odată tot ce le predicasem până atunci, arătându-le că legea școlară are un articol care încurajează societățile de păstrare. Le-am spus apoi

că ei pot, dacă, voest, să facă o asemenea societate. Societatea se numește Casa de economie și ea ar păstra banii noștri de prisos. Acești bani s'ar depune la banca poporală, iar mai târziu, când vom avea lipsă de ei, îi putem lua. Eu bucuros mi-aș pune banii mei de prisos la această Casă de economie, dacă ei ar găsi că e cine să facă una pe lângă școala lor.

În unanimitate s'a aprobat, în principiu, înființarea Casei de economie. I-am pus numele «Prin noi înșine» și apoi am început să ne depunem banii. E de neînchipuit câți bani se găsesc la copii! Într'un minut am strâns de la ei 12 lei.... Nu aveau ce să-și cumpere, dar la întrebările mele, mi-au spus că voiau să-și cumpere bomboane pe ei. Eu însumi am văzut părinti, care dădeau copiilor bani în acest scop.

În primul avânt, până la vacanța Paștelor, am strâns respectabilă sumă de 236,75 lei. Am strâns și câte 0,25 lei și i-am depus la banca poporală, Banii i-am pus la banca poporală «Frăția» din loc, cu borderou în regulă. Până în Iulie 1926, Casa de economie a depus la bancă lei 1249. E de însemnat că elevii aveau, în acest timp, ce le trebuia la școala penițe, creioane, etc...

Prima Duminică după înființarea Casei de economie, am avut grija să dau de știre părinților. Voiam să am și concursul lor, pe deoparte să depună ei înșiși pentru copiii lor. iar pe de alta parte să observe ca elevii, în dorința lor de a avea cât mai mulți bani depuși, să nu se apuce de furat.

Cu aceasta trecând anul școlar 1925—1926 și depunerile au stagnat. În cursul lunii August nu s'a depus nimic. Dar odată cu începerea anului școlar 1926—1927 am cerut copiilor să reîncepem activitatea din anul trecut la Casa de economie. Ca să vă arăt câtă încredere au românii noștri, când e vorba de bani, chiar în învățătorul lor, vă voi comunica răspunsul pe care mi l-a dat o elevă de cl. III-a, răspuns pe care nu-l voi uita niciodată :

«Noi credeam, domnule învățător, că numai așa ne-ați spus dvoastră de Casa de economie. Credeam că vă trebuie bani de tren!»

După primul moment de reculegere, le-am spus copiilor,

că banii lor nu sunt pierduți, că sunt la banca populară și că fiecare din ei va avea camătă după banii depuși, Le-am mai spus că și-i pot retrage când au lipsă, justificând întrebuințarea banilor retrași.

Am cetit însă pe fețele lor, că ei nu cred cu tot dinadinsul vorbele mele, deși nu dădusem nimănui dovadă, că nu merit să fiu crezut. Se știe că țăranul nostru are încredere în cineva până îi cere bani. Mai departe e greu să-i câștigi încrederea. M'am gândit atunci la mijloacele pe care le-aș putea utiliza pentru a câștiga deplina încredere a elevilor. M'am gândit mult până să găsesc aceste mijloace. Cel dintâi lucru bun ce mi-a trecut prin minte, a fost să le dau carnete de depuneri, căci până acum nu le dădusem nimic la mână pentru banii depuși. M'am adresat atunci la tipografii din Jibău și Zălau, dar prețul cerut de ei ca să-mi tipărească aceste carnete mi-a părut prea scump. Ma'm apucat de liniat cu mâna, cum am făcut cu toate registrele Casei de economie (Vezi formularele la urmă).

Pe urmă a venit cazul unet fejițe sărace care a retras, din banii depuși la Casa de economie 45 lei ca să-și cumpere cărți. Am exploatat cât mai bine am știut acest fapt și cred că am câștigat încrederea elevilor. Azi cine are un ban, îl dă la Casa de economie Părinții pot controla ușor pe copiii lor căci, la sfârșitul fiecărei luni, eu trec în carnetul de depuneri suma pe care a depus-o elevul și mă interesez ca părinții să vadă carnetul.

Urmând astfel am putut ajunge la sfârșitului exercițiului financiar la sumă de 1821 lei bani depuși; camăta căpătată lei 133 s'a distribuit fiecăruia după suma depusă. La finea anului școlar 1926—1927, Casa de economie «Prin noi înșine» are la banca populară «Frația» din loc 2.441.75 lei depuși.

Registrelle folosite de mine sunt următoarele:

Registru Jurnal

de numele elevilor și de sumele depuse de ei la Casa de economie «Prin noi înșine în l. 1927.

No. crt.	Nmele și pronumele depunătorului	Clasa	Sumele depuse în luna																															Total		Observ.		
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	Lei	b.			

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Registru lunar de depuneri.

la Casa de economie «Prin noi înșine» Creaca. 1927.

No. crt.	Numele și pronumele depunătorului	No. curent al reg. Jurnal	Clasa	Ian.	Febr.	Martie	Apr.	Maiu	Iunie	Iulie	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.	Total	Camătă	Retra-geri	Total	Observ.																				
				L. b.	L. b.	L. b.	L. b.	L. b.	L. b.	L. b.	L. b.	L. b.	L. b.	L. b.	L. b.	L. b.	L. b.	L. b.	L. b.		L. b.	L. b.																		

Borderou No.

de numele elevilor și de banii depuși de ei la banca populară
«Frăția» Creaca.

No. curent	Numele și pro-numel depunătorului	Clasa	Suma depusă		Suma retrasă		Obrerv.
			Lei	b.	Lei	b.	

Adecă lei cifre litere a depus Casa de economie la banca populară «Frăția» azi

Diriginte,
Stampila

Preș. bancii
Stampila

Carnet de depuneri

la Casa de economie «Prin noi înșine» al elevului

cl. 1926.

Luna	1926		1927		1928		1929		Total	
	Suma de-pusă	Semna-tura	Suma	Semna-tura	Suma	Semna-tura	Suma	Semna-tura	Lei	b.
	Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.
Ian.										
Febr.										
Martie										
Apr.										
Maiu										
Iunie										
Iulie										
August										
Sept.										
Oct.										
Nov.										
Dec.										

Diriginte,
Stampila

10 Iunie 1927.

Gheorghe Hobjiță.

Manifestări culturale.

Congresul învățătorilor Sălăjeni la Carei.

Dăscălimea unui județ, respirată pe un teritoriu vast, și veșnic preocupată de ducerea în deplinire a unei munci is-tovitoare, rar are ocaziune să se poată afirma în fața lumii, — preocupată și neincrezătoare — de ceea ce este: un factor vrednic și important în viața noastră culturală. Pe când munca grea ce depune în școală și afară de școală în propaganda culturală și socială, este cunoscută abia de către cei din a-propriere, lumea mare ori nu ia nici o știre despre ea, ori nu-i dă importanța cuvenită, poate din motivul, că este să-vârșită de dascăli. De sprijin și ajutor nici nu putem vorbi. În zilele noastre oamenii sunt practici și cu puține excepțiuni se preocupă de alte afaceri mai . . . rentabile, lăsându-le pe celelalte în grija altora. Aproape numai în adunările și con-greșele ei poate atrage atențiunea acestei lumi asupra sa. Și atunci lumea stă uimită, cât de frumos și demn se ști ma-nifesta.

Congresul dăscălimei Sălăjene, ținut în Carei la 11 și 12 Septembrie a. c. a fost o frumoasă manifestație nu numai pro-fesională, ci și culturală-națională. Ideea ținerei congresului într'un oraș de frontiera cu o mare populație minoritară, nu-trită și animată de aspirațiuni și nădejdi subversive destul de de pronunțate, a fost o idee bună și va trebui cultivată și în viitor, ca concetățenii noștri de alte limbi să se convingă, că cultura nu se poate monopoliza, ea este un bun comun din care și noi ne luăm partea cuvenită și să se obișnuiască a-și pleca capul în fața acestui adevăr.

În cadrele congresului s'a sărbătorit într'un mod înălță-fător iubileul de 50 ani de dăscălie a Dlui *Gheorghe Pleancu*, mai în urmă director al școlii primare din Carei, la iniția-tiva conducătorilor secției județene a Asociației învățătorilor.

Nimbul congresului l-a ridicat mult prezența Dlui *Nico-laie Iorga*, marele nostru dascăl.

Ziua I.

Serviciul divin.

Potrivit bunului obicei strămoșesc, congresul s'a început în ziua de 11 Septembrie a. c. cu s. Liturgie, celebrată cu solemnitatea cuvenită în amândouă bisericile noastre românești, la care congresiștii au participat într'un număr frumos. La sfârșit s'a celebrat în părăstas pentru dascălii adormiți.

Deși împrejurările s'au schimbat, școala tinde se muncească și în viitor mână în mână cu biserica, ca două surori bune, spre binele și înălțarea neamului. — Și este bine așa.

Ședința festivă.

După Liturgie s'a întrunit în sala teatrului «Carmen Silva» un public numeros și select. Erau reprezentate toate părțile societății românești din apropiere și mari depărtări. Sala fixată de o lume aleasă era învăluită într'o splendoare de o rară frumusețe. O adevărată ședință festivă.

Președintele secției, Dl. *Simion Oros*, la ora 11 prin o cuvântare frumoasă deschide congresul, căruia potrivit programului îi premerge desfășurarea solemnității împreunate cu serbarea jubileului veteranului dascăl *Gheorghe Pteancu*. Cu activitatea Dsale ne-am ocupat în No. 10 din a. c. al acestei reviste.

La masă președială ocupau loc reprezentanții tuturor autorităților, societăților culturale, a elevilor de odinoară și presa.

Iubilantul invitat de o delegație, la intrarea în sală este primit cu mari ovațiuni, iar corul bine condus de către harnicul învățător Dl. *Teodor Boșca* din Carei a cântat frumos «La mulți ani» și duiosă «O zi frumoasă de primăvară».

Șirul vorbirilor de salut îl încep doi elevi, îmbrăcați în alb, cari îi ofer un frumos buchet de flori. Apoi urmează reprezentanții autorităților, Domnii: *Pompiliu Dan*, inspector școlar, în numele Ministerului; *Dr. Gregorin Pop*, canonic, a Episcopiei, gr. cat. din Oradea; *Alexandru Ghera*, vicar, a parohiei unite din Carei; *Constantin Vârlan*, preot, a parohiei ort. din Carei; *Sabin Banciu*, colonel, a armatei; *Dr. I Gherman*, prefet, a adm. județene; *Dr. Nicolae Dărăbant*, a primă-

riei oraşului Carei; *Ioan Mango*, revizor şcolar, a revizoratu-
lui jud.: *D. Bălănescu*, revizor şcolar, a rev. şcolar din Satu-
Mare; *Gheorghe Mureşan*, canonic, şi *Leontin Gherguriu* a «As-
trei»; *Dr. Corn. Pop*, a foştilor elev; părintele *Brancoveanu* a
comunii Pomi; deputatul *Florea* a şcoalei normale din Satu-
Mare; *V. Şutu*, profesor, a şcoalelor secundare din Carei; *inv.*
Gh. Medan, a asociaţiei *Inv.* din jud. Satu-Mare şi *D. Ilea*, a
celei din Sălaj; *I. Bekor*, a *inv.* minoritari din Carei; *Aug.*
Crespoi, subrev. şcolar, a corpului didactic dela şcoala de stat
din Carei şi *Şaraga* pentru librăria «Socec şi Comp». din O-
radea. În vorbirile care de care mai frumoase, oratorii au des-
cris personalitatea şi munca cinstită şi bogată de un jumă-
tate de veac a iubilantului. La sfârşit iubilantul face un mic
istoric al şcoalei româneşti din trecut, arată luptele şi pre-
zecuţiile îndurate, şi în cuvinte duloase şi alese, cu lacrimi
în ochi, mulţumeşte tuturor celor cari l-au sărbătorit.

Sărbătoarea însă nu s'a manifestat numai prin vorbiri
trecătoare, ci şi prin fapte neperitoare, făcute în interesul bi-
nelui de obşte, cari vor eterniza numele sărbătoritului şi vor
da dovadă de modul cum şi-a ştiut preţui generaţia de azi
oamenii vrednici. Ministerul Instrucţiunii l-a distins cu nu-
mirea „*membri de onoare a Încălzământului primar*”; se pune
bază la două fonduri de câte 50.000 Lei, cari vor purta numele
iubilantului, unul de către *Frimăria oraşului Carei* din între-
resele căruia se vor ajuta orfanii şi văduvele învăţătorilor
din Carei, şi al doilea de *foştii elevii* cu scopul ca din între-
rese să se premieze elevii, cari vor arată progres mai mare
în limba română, iar librăria „*Socec*” din *Oraşul* înfiinţează o
bibliotecă populară în Carei. Tot aceasta librăria a scos şi dis-
tribuit gratuit fotografia iubilantului în mai multe sute de ex-
emplare între membrii congresului. Corpul didactic dela şcoala
primară din Carei îi ofere un frumos baston cu mâner de
argint.

Terminându-se solemnitatea, Dl. vicepreşedinte, *J. Matei*,
închide şedinţa la orele 2, ca să ne întrunim după masă la

Conferinţa dlui Iorga.

Savantul nostru profesor a fost invitat din partea con-
ducătorilor Asociaţiei Învăţătorilor să le ţină o conferinţă cu
ocaziunea congresului şi Dsa n'a ezitat să aducă jertfa cerută.

Venind dela Zălau cu automobilul, unde iarăși ținuse o conferință, la Ghenciu a fost așteptat de o delegație.

Conferința a ținut-o în fața unui public numeros și ales. A vorbit despre acțiunea lordului Rothermere și a contelui Apponyi, apoi a trecut asupra hotarelor de apus, cu elocventă și spirit cum numai Dsa ști. Conferința a fost ascultată cu cel mai vin interes și resplătită cu dese eplause.

Terminând conferința a plecat cu proximal tren la Vălenii de Munte.

Conferința dlui Sân-Georgiu.

După dl. N. Iorga, își desvoltă conferința dl. profesor univ. Sân-Georgiu. Dsa. vorbește despre „*Activitatea extra-scolară a învățătorilor*“. Conferința a fost interesantă și instructivă, dar ne așteptem să se întrețină mai mult asupra problemei însăși și mai puțin asupra celorlalte chestiuni, cari nu cadrează cu misiunea învățătorilor.

Banchetul și petrecerea.

Seara a avut loc un banchet dela care n'au lipsit nici toastele obișnuite, rostite de Dnii S. Oros președintele Asociației inv., Dr. Gregoriu Pop, dna Aciu, deputatul Florea, Toni, A Coza, D. Bălănescu, A. Crespai, C. Albu etc.

Banchetul a fost urmat de o petrecere cu dans, care a ținut până dimineață.

Ziua II.

Ședința Asociației.

Ziua prima fiind ocupată întregă cu cele descrise mai sus, ședința Asociației Invățătorilor s'a ținut în ziua următoare, 12 Septembrie a. c. într'o sală de clasă a școalei de stat. Era de față un considerabil număr de învățători, care putea fi și mai mare, și ca de regulă puțini oaspeți. Sala prea mică și neincăpătoare. Era bine dacă ședința s'ar fi început mai de timpuriu într'o sală mai mare, mai spațioasă. Congresul avea alt aspect,

Conferința dlui Toni.

Indată după deschiderea ședinței, dl. Toni își desvoltă conferința despre „*Școala activă*“, școala energiei. Cu o rară vârvă oratorică arată rostul și necesitatea școalei active la poporul nostru, aducând pentru susținerea tezei dovezi seri-

oase și luminând chestiunea în întregul ei complex. A fost o conferință atât de instructivă cum rar se poate auzi și din care am învățat cu toții. Urmează acum, ca să traducem în realitate din ea, cât mai mult și mai bine.

Executarea programei.

Abia după terminarea conferinței dlui Toni s'a putut trece asupra punctelor din programa atât de vastă, care singură ar fi reclamat 2 zile. Fiind însă timpul disponibil prea scurt, discuțiile a trebuit să se facă într'un tempo mai repede, în baguba congresului și a corpului didactic însuși. Era bine dacă o parte a programei se amâna pe ziua a treia, ca să se poate discuta mai cu temeii.

N'au lipsit nici conferințele ținute de membrii Asociației. A vorbit dl. D. Gozariu înv. în Coșeu despre *înbunătățirea frecvenței școlare* și dl. Ioan Matei din Ghirolt despre *cursurile de adulți*. Conferința dlui Ioan Toduț despre *atelierile școlare* și a dnei Elizabeta Filip despre *cultivarea portului național* nu s'au putut ceti din cauza timpului prea scurt. Se vor publica în «Școala Noastră». Conferințele au fost serios și temeinic pregetite. În jurul lor s'au încins discuții interesante și instructive.

Dintre punctele mai importante, cari s'au desbătut, amintesc Statutele Asociației învățătorilor din jud. Sălaj și a Asociației de ajutorare etc.

Discuțiile în jurul diferitelor chestiuni dela ordinea zilei s'au făcut cu seriozitate și menținut la nivelul cuvenit. Ședința a decurs în ordine și într'o atmosferă sărbătorească.

La ora 3, după epuizarea programei, președintele închide adunarea și membrii s'au împrăștiat fiecare la ale sale ducând cu sine amintirea unor serbări frumoase, indemnuri și cunoștințe noi la munca grea ce-i așteaptă.

Mg.

Pagini de literatură.

Cununa care sângeră.

O odăiță și un suflet..

Din caietul prietenului meu.

Vestea sosirii mele în sat se răspândi ca fulgerul. De câte ori treceam pe uliți mă simțiam urmărit de ochi nenumărați — ascunși în dosul perdelelor. Unii copii mai îndrăzneți mă arătau cu degetul printre crepăturile gardurilor.

Era prin Septembrie. S'apropia începutul anului. Imi regulasem unele registre și așteptam cu înfrigurare.

Odăiță mică de lângă școală o prefăcusem în locuință. Un pat, o masă și câteva mușcate în fereastră, mușcate pe cari bruma le îmbrobodia în fiecare dimineață cu un strat subțire de argint alb. Soarele bătea în ea. Când răsăria își arunca sulițele lungi inflăcarate până lângă patul meu.

Odăiță săracă, dar plină de lumină.

Săracă ca sufletul meu pe care vremea l-a împodobit, l-a luminat. Candelele nădejzii ardeau în ungherele lui. Plin de credință, era ca un templu înăuntru căruia simți fiorii nemuririi.

Știu că am luat atunci-in primele zile o foaie de caiet pe care am scris:

«Sufletul meu arde în vâlvătai.

În satul acesta — stingher și neștiut flacărele lui involburate se întind ca limbi de foc.

Mă simt prea slab, prea neputincios să încerc ai-le stinge. Și prea frumoasă e cununa luminii lor ca să nu mă farmece.

Luminează suflete!

Ca o involburare de fulgere în noapte scânteiază.

Ca un splendid meteor atârnat o clipă în spaci, sticlește . . . sticlește în noaptea-mi fără margini.

Brăiele fulgerelor tale să se întretaie în întuneric, să se împletiască, să se împrăştie, ca fire de oţel sclipitor . . .
 . . . S'alunece în râuri de foc ca o reţea desfăcută în larg.
 Mai mult ca oricând astăzi, suflete luminează.

Că vine ziua mare când strălucirea ta va fi văzută de toţi. Vine ziua când uşile templului se vor deschide să intri tu triumfător.

Covoare de flori ţi-se vor aşterne în cale. Cântări şi osanale te vor întâmpina.

Şi trâmbiţele gloriei tale se vor înălţa în imnuri să cânte biruinţa şi mărirea ta.

Luminează suflete.

*
*
*

Foia am regăsit-o în filele unei cărţi: îngălbenită frunză de toamnă . . .

Privirile mi-alunecă stinse, enigmatice pe rândurile ei aproape şterse . . . Frumoase sunt amintirile . . . frumoase mai ales când sunt smulse din plămada unor vremi iubite.

De ce sunt astăzi străin şi uitat — ? —

Odăiţa asta îmi pare un mormânt în care m'am îngropat de viu. Plutesc în jur miresme de tămâie şi pătrunde un miros vag urcat dintr'o lume pe care am uitat-o.

Prietene, sunt dureri pe cari nu le poţi împărtăşi . . . sunt dureri pe cari nimeni afară de tine, nu le poate înţelege.

Priveşti în ochii unui om, ţi se pare că-l cunoşti.

O, dar cine ştie ce mistuitoare suferinţi s'ascund în el.

Cine ştie ce clocote, ce sbuciume tănuite se sbat în sufletul lui. . .

Hristos omul, simbol al suferinţii, suferinţă întrupată, a rămas pentru noi cel mai necunoscut. I-am înfăşurat durerea în giulgiurile de aur ale iubirii. . . şi am uitat că a avut şi el o inimă ca o noastră, o biază inimă vremelnică.

Cine poate şti flacărele în cari s'a mistuit această inimă, lacrimile pe cari în taină le-a plâns şi cari l-au făcut să strige ca 'ntr'un pustiu: Părinte iartă-le lor că nu ştiu ce fac...?...

Părinte, iartă-le acestor oameni cari cred că răstignesc pe un D-zeu vinovat şi nu pe un om, un trup trudnic şi osândit să poarte blestemul lor. Iartă-le că uită că şi eu am

inimă, am suflet care sângeră când sulitele mă împung, cuiele mă pironesc și oțetul mă înviorează.

* * *

De ce numai pot zice azi: suflete luminează!?

Căci astăzi am mai multă lipsă de lumină, adevăr și bunătațe.

Aștăzi sunt mai slab, crucea îmi înconvoaie umerii și cad în drum.

Într'o duminică.

Sunau clopotele bisericii. . .

Ca un glas de trâmbițe vuietul lor se înălța asupra satului, se respira prin aier până se topia în infinit.

Clopotnița albă lucia în lumină.

Oamenii urcau spre biserică. Curați, primeniți în vesminte albe ei păreau flori pe cari mâni nevăzute le duc prin os. Oamenii aceștia robiți lipsurilor de toate zilele, sceptici, desgustați de viață, sunt, Duminică și în sărbători, mai veseli. Inima li se deschide și li se umple cu bucurii și mulțumiri. Sufletele li se aștern, ca niște covoare, în fața altarului. . . Covoare pe care calcă picioarele nevăzute ale lui D-zeu. Să-i vezi ingenunchiați, umiliți cum caută, cu ochii îngreuiți de lacrimi, spre sfeșnicile în cari pâlpâie lumini . . . spre cădelnițele cari împrăstie miresme de tămâie . . . spre icoanele atârinate pe pereții altarului . . . Ai impresia că un duh veghează asupra lor. . . un duh care le înmoaie gândurile și le îndoiaie genunchii.

În liniștea din biserică, un fâlfâit de aripi, o bătaie mai puternică a unei inimi ar fi o profanare.

De odată un svâcnet de glasuri sbucnește în cântece dulci, mlădiitoare... Un imn înălțat lui D-zeu.

Privirile se înfig în gol. . . gândurile înfloresc și sufletul urcă . . . urcă pe trepte invizibile spre cer . . . spre cerul misterios de unde au fost smulse să-și târâie osânda pe pământ.

Da . . . e ceva divin în cântecele acestea înălțătoare pe cari aici le cântă toți în cor: fășii smulse din sufletul lor, fășii curate; frânturi de lumină desprinse din strălucirea unui soare necunoscut.

Mă răpesc și pe mine . . . mă înalță dincolo de gândurile mele. Preotul un bătrân cărunt iese din când în când

pe ușa altarului și desfacându-și brațele rămâne o clipă în extaz incremenind tăcerea.

El pare un Crist întârziat în fața căruia mulțimea re-mușcată cade în genunchi proslăvindu-l.

Eșind din biserică întâlnii în prag o femeie ai cărei ochi de-o ciudată strălucire-mă făcură să tresar-negri și prăpășioși, își înfigeau îndărătnic privirile în mine.

Câteva zâmbete, înflorite în pripă, se șterseră topite ca niște fulgi de nea.

Un gând . . . o amintire vagă . . .

Ochii aceștia îi mai văzusem undeva . . .

«Oh! murmurai deodată — abia auzit — Dumneata ești?»

Era femeia pe care o întâlnisem când am intrat în sat și din cofa căreia băusem apă înviorându-mă.

* * *

După amiază ieșisem în sat. Câțiva nori tiviseră în fund cerul cu un brâu închis ca de cărbune.

Soarele ardea puternic. Atmosfera înbâcșită, plină de praf și frunze plutitoare — mocnie.

Se simțiau urmele toamnei. Viața se știngea încet, ca o pâlpăire de flăcări ascunse în cenușă. Întâlnii pe primar. . .

Știi ceva? mă întrebă el. M'a chemat popa, după slujbă la el. . . Când a auzit că sunteți din regat m'a privit mânios.

Să ști-mi-a zis — că ne-am căpătat și noi unul. «Ce înțelegi d-ta prin unul-zisei.?. De făcu el mușcându-și buzele. Popii nu-i prea plac regăfenii . . .»

Orice explicații mi-ar fi fost de prisos, ne oprirăm în dreptul unei case. Dinăuntru se auziau râsete, sunet de viori, tropot de pași.

Aici e dansul-îmi explică primarul.

Intrarăm. Câțiva tineri se adunară în jurul meu, alții jucau în ritmul unui cântec pe care nu-l cunoșteam.

Un joc ciudat, frământător . . . sbătut . . .

— Unde ești tu horă, joc sfânt, domol crescut din sufletul neamului sbuciumat . . Tu simbol al unei vieți duioase.

«Fraților, strigai tare . . . Imi sângeră sufletul când văd că voi, Români, ați împrumutat un joc străin, istovitor pe care îl preferați. Cât de frumoasă e hora și sârba noastră.»

Eu le știu — mă întrerupe unul din mulțime. Le-am învățat în armată.

«Mă bucur răspunsei . . . Și mai mult m'aș bucura dacă aș vedea că sub acoperișul casei acesteia mici răsună doina românească și brațele se împletesc pentru a deșira o horă frumoasă, lină, din inimile noastre de români isvorită . . .

Soarele care așa de prietenos ne privește, văzându-și razele înflorite prin crăpăturile pereților, să râdă fărâșânduși aurul peste voi, să râdă vesel și mândru de hora voastră.»

Violoniștii (ceatarâșii-cum le ziceau ei) nu știau zice hora. Am luat eu vioara și sub valul armonios al sunetelor s'au pornit câțiva să joace.

Cămășile scurte le fluturau — muiate în apa argintie a sudorii. Părul umed le lucia, lovindu-se suvițe închegate — pe frunte.

Cât eram de fericit . . .

* * *

Era spre seară. Amurgul se prevestia roșu.

«Are să ploaie, făcu un om.»

«De unde știi? — întrebai cu gândul departe.»

«E roșu sfințitul . . . »

O clipă mi-amintii de satul nostru îndepărtat. De câte ori nu-mi spunea bunicul, când vedea însângeraț cerul spre apus, că are să ploaie.

Pe semne că munții și cei o mie de ani n'au putut să rupă legăturile tainice cari dăinuiesc în adâncul sufletesc al neamului.

Aceste legături, veșnic primenite și udate de lacrimile unui dor sfânt, trăiesc încă.

Numai trebuie șters colbul pe care l-a presărat asupra lor povara unei vieți.

* * *

Când ni-am întors acasă odaiță mea îmi păru mai largă, mai luminoasă.

Gh. Popovici.

Note și Observări.

Examenele de primire.

Chestiunea examenelor de primire în școlile secundare a elevilor eșiti din școală primară ne preocupă de multă vreme și pe noi în urma faptului, că am auzit și într'una auzim și acum, că școală primară nu dă elevilor săi pregătirea cuvenită. Urmarea este, că unii elevi se resping dela școală, iar alții cad dela bursă. Nu ne-am ocupat până acum în mod direct de aceasta chestiune în coloanele revistei. Ne-am mărginit numai la comunicarea ordinelor superioare fără nici un comentariu. Dar cu atât mai multă trudă au depus organele de control cu ocaziunea inspecțiilor școlare pentru delăturarea lipsurilor și îmbunătățirea învățământului primar. Am satorit răul și am arătat mijloacele de îndreptare, am relevat cu bucurie binele, am apelat la simțul de datorie și am recurs chiar și la pedepse, dar răul nu s'a curmat. Plângeri auzim și acum destul de des, ba prea des chiar.

Dacă în cursul războiului și a primilor ani după preluarea imperiului, în prima fază a organizării, nu se putea face un învățământ mai bun este ușor de înțeles. Ne lipseau învățătorii, manualele, frecvența era rea etc. Astăzi s'a îndreptat situația. Avem un număr mare de învățători, aproape de trei ori mai mare de cât înainte de războiu; în toate comunele cu puține excepțiuni avem localuri școlare bune, predăm numai într'o singură limbă, românește; de manuale și rechizite numai ducem lipsă etc. Atunci care este cauza ori mai bine zis cauzele? Ele trebuie să existe, fiindcă nu poate fi efect fără cauză. Ne dispensăm să răspundem la aceasta iutrebare. Lasăm la fiecare să răspundă în conștiința sa și suntem siguri, că va găsi răul și găsindu-l îl vadelătura dacă va asculta de glasul conștiinței.

Pentru ilustrarea celor afirmate lăsăm să urmeze câteva constatări făcute la examenul de primire, ținut la școala normală din Zălau, la începutul acestui an școlar. S'au prezen-

tat 68 elevi cu 4—6 cl. primare, dintre cari la vizita medicală și proba muzicală au fost respinși 15, la proba scrisă 5 și la cea orală 1, au reușit deci 47. Să examinăm acum și rezultatul probelor în scris și oral.

La proba în scris din limba română li s'a dat scriere după dictat. Cea mai mare parte au avut scrisoare rea și neceteafă, cu un mare număr de greșeli de ortografie și gramatică, provenite din lipsa de exerciții. *La probele orale din: 1. limba română*, cei mai mulți cetesc mehanic, puțini au ajuns la cetirea logică și estetică, nu pronunță clar și corect cuvintele, nu știu reproduce și nu înțeleg cuprinsul celor cetite; 2. *aritmetică*, nu știu deosebirea între cifră și număr; nu cunosc măsurile, nu știu socoti suprafațele diferitelor figuri cunoscute, nu știu operațiunile cu fracțiuni zecimale etc. S'au găsit câțiva și de aceia, cari nu știau nici tabela înmulțirii; 3. *la istorie și geografie* s'au prezentat mai bine, materialul însă este prea mehanizat. Un elev a spus, că cel mai mare Domn al Moldovei a fost Decebal, iar altul n'a știut din care ținut face parte județul căruia aparține.

Credem, că și la alte școli s'au constatat lucruri similare, cari nu ne pot mulțumi, ci ne intristează, deoarece vor clătina credința în școala și învățământul primar și-l vor compromite, și această rușine nu o putem suferi pe noi și școala primară; trebuie să o ștergem dacă ținem la bunul nostru nume.

L. Mango.

* * *

FILME.

La un examen de admitere în liceu:

- Prin ce se deosebeau strămoșii noștri romani de noi?
- Intre altele, prin îmbrăcăminte.
- Anume?
- Romanii purtau o haină scurtă și un pantalon de aceeași culoare.

*

In altă parte:

- Din ce neam se trag englezii?
- Din huni.

— Ești sigur?

— Da.

— Din ce elemente scoți această siguranță?

— Din faptul că hunii mâncau carnea nefriptă și englezii o mănâncă aproape nefriptă.

*

— Care sunt cauzele revoluției franceze din 1789?

— Da... Să vă spui... Cauzele revoluției franceze sunt... Cauzele sunt... Da... Știu... Una din cauzele revoluției franceze din 1879 este și spiritul de libertate stabilit de revoluția lui Tudor Vladimirescu.

*

La examenul de admitere în școala militară.

Simpaticul colonel Gore Constandache, întreabă pe un candidat:

-- Spune-mi d-ta, te rog, câte poduri sunt peste Dunăre în țara românească?

— Două.

— Numai două?...

— Să vedeți... Mai sunt câteva mai mici, dar principalele sunt două.

(„Universul“)

DON JOSÉ.

Școala de imitațiune e cea mai sigură dintre toate celelalte școale.

GOZZI.

*

Minciunile sunt atât de fecunde că ajunge una ca să producă o mie.

GOLDONI.

*

Nu minți nici o dată în fața vreunei persoane căci ai să fii nevoit să spui odată altei persoane adevărul și amândouă se vor întâlni într'o zi.

*

E vorba de a distruge ceva? Ce de oameni de acțiuni se imbulzesc! Trebuie construit ceva? Ce de oratori!

*

A'ți iubi copiii cu inima fără a-i iubi în același timp cu mintea ta este cea mai primejdioasă patimă. Gh. CHINHOLLE.

Administrația școlară.

XIX.

In pragul noului an școlar.

— Câteva constatări —

De câte ori ne găsim în fața unui lucru de îndeplinit, trebuie să ne examinăm bine energiile și să ne verificăm cunoștințele ce sunt necesare pentru atingerea izvoarelor.

O astfel de examinare riguroasă la începutul anului școlar se impune. Și aceasta este necesară cu atât mai vârtos, că activitatea școlii peste tot se restrânge asupra mediului imediat, creind așa-numita „*opinia publică*” favorabilă sau nefavorabilă școlii. Îndeosebi la țară școlii i-se revine un rol primordial în diriguirea vieții sociale. În foarte multe cazuri ea este unicul regulator al vieții publice. Chiar de aceea ea însăși va trebui să fie un model real al dreptății, excludând ori și ce acte de parțialitate. În raportul cel are cu părinții și elevii va observa cu stricteță simțul de egalitate, ridicându-se peste orice interese de ordin sentimental sau material. Într'un cuvânt; va îndeplini rolul mamei blânde și înțeleptoare, care-și revărsă razele sale de căldură și iubire deopotrivă asupra tuturor copiilor, îi strânge cu aceeași ardoare la pieptul său de mamă și le ofere tuturor același izvor cristalin al sufletului.

Pentru a putea ridica și menține școala la acest nivel, se cere dela învățător să fie calm, cu tact și prevăzător în toate acțiunile sale și mai vârtos în aplicarea obligativității școlare.

* * *

Inscrierea copiilor. Deși dispozițiile legii și a regulamentului cu privire la înscrierea copiilor la școală sunt cât se poate de clare și categorice, mulți directori nu le observă. Prin o interpretare și aplicare greșită a legii și regulamentului riscă prestigiul școlii și alimentează odiul — de altfel destul de general — față de aceasta instituție.

Se spune anume la art. 28 din regulament textual, că; toți părinții, tutorii, patronii și cei prevăzuți la art. 6 din

lege, cari înscriu pentru *prima oară* pe copii la școală, sunt datori să se prezinte cu copiii la direcțiunea școlii din circumscripție spre a-i înscrie în școală. *Copii cari au urmat anul școlar trecut sunt înscriși de drept și rămân supuși obligativității învățământului fără altă declarație a reprezentanților lor legali.* (Vezi și art. 39 alin. ultim din lege).

Întreb deci, pentru ce unii directori constrâng la începutul fiecărui an școlar pe părinții tuturor elevilor, din toate casele să se prezinte la înscrieri? Vă rog, să Vă închipuiți ce invaziune de popor poate fi asupra unei școli, într'o comună cu 4—500 părinți cu copii de școală, când toți aceștia să nepustesc asupra școlii? Aceasta măsură produce o profundă și justă nemulțumire și indignare în părinți. Este nu numai ilegală, dar îngreunează mecanismul înscrierilor; micșorează prestigiul școlii și în fine constituie un adevărat atentat față de locuitorii comunei, sustrăgând atâtea brațe muncitoare dela o muncă productivă.

Am pe birou, în fața mea, un dosar gros. Conține multe afișe tipărite pe câte o coală mare de tipar. Hârtie de calitate primă. (Dovadă că bugetul școlar este atât de rezistent, încât nu se sperie de astfel de chelțueli inutile și ridicole.) Pe fiecare coală tabloul elevilor unei clase cu avertismentul, ca toți părinții să se prezinte la înscriere, contrar vor fi amendați cu câte 300 Lei. Autorul este, bineînțeles, directorul școlar, în mâinile căruia sunt depuse destinele școlare a unei comune, dintre cele mai fruntașe din județ.

Tablourile poartă semnăturile celor mai de seamă membrii ai comitetului școlar, cari ocupă posturi conducătoare în administrație. Sunt sigur, că domnii membrii au fost conduși de bunăcredință când au semnat tablourile. Altfel nu cred să-și fi dat consimțământul să li se tipărească numele pe afișele din chestiune, cari cheamă la mobilizare pe toți părinții din comună, punându-le în vedere și sancțiuni în caz că nu vor răspunde.

Așa cred că dispozițiile Art. 24 din regulament lămuresc deplin ce măsuri trebuie luate în vederea înscrierilor, iar sancțiunile dela Art. 21 din lege și 30 din regulament se pot aplica numai acelor părinți, cari nu-și înscriu copiii pentru prima oară la școală.

Îți face impresie, că ar fi directori școlari, cari lucrează conștient să discrediteze legea învățământului cu anumite scopuri ascunse, căci altfel — după o judecată normală — nu s'ar putea ivi și acum, după 3 ani dela punerea în aplicare a legii, astfel de abateri condamnabile și compromițătoare pentru prestigiul învățământului.

CertIFICATELE ȘCOLARE formează o altă chestiune ce ne preocupă acum la începutul anului școlar. Aproape toate direcțiunile școlare liberează elevilor, cari vor să urmeze la școlile secundare, certificate școlare în plină voie. Vor fi chiar și de acei învățători cari dau certificate tuturor elevilor de școală (din toate clasele).

Ori aceasta constituie o abatere netolerabilă și un act de sfidare a legii școlare.

In școlile primare nu se pot libera certificate sub nici un motiv numai elevilor cari au terminat șapte clase primare și au trecut cu succes examenul de absolvire. (Vezi art. 58 alin. ultim din lege și art. 99 din regulament).

Școlariilor cari au trecut cu succes 4 clase și vor să continue la școlile secundare de orice categorie (și la școlile de ucenici) li se poate libera numai o «adeverință» în care se trece clasa terminată și media obținută, după modelul de mai jos.

Școala primare de stat din com.

No. 192

BCU Cluj / CADEVERINȚA.library Cluj

Subsemnata direcțiune școlară adevărește, că
 elevul (ea) de confesiune
 născut(ă) în anul luna
 ziua în comuna județul
 copilul lui de profesiune
 în anul școlar 192 — 192 a terminat clasa
 cu litere a șc. prim. de stat din comuna
 având la purtare nota generală
, iar la studii culitere

Aceasta adeverință s'a eliberat elevului conform art. 58 din legea învățământului primar al statului și art 101 din regulament, — pentru a-i servi la înscrierea într'o școală secundară teoretică sau practică.

..... 192

(L. S.)

Director școlar,

Notăm aceste chestiuni de mare importanță în administrația școlară în dorința să nu se mai repete, căci sunt dovezi prea eclatante de necunoașterea legii.

D Mărgineanu.

Ș T I R I

— **Redacționale. Dl. Grati-an Capătă**, redactorul nostru fiind transferat la școala normală din Făgăraș, cu numărul de față încetează de a mai redacta revista, la care a muncit cu dragoste și râvnă dela înființare, ca colaborator și redactor. Regretăm depărtarea D-Sale din mijlocul nostru, fiindcă perdem un tovarăș de muncă bun și plin de însuflețire pentru școala primară și înflorirea ei. Ii mulțumim pentru munca desinteresată, ce a depus în interesul „Școlii Noastre” și îl rugăm să nu-și uite de ea nici în viitor, ei să o sprijinească cu scrisul său prețios rămânând și mai departe în șirul colaboratorilor noștri. De încheiere îi dorim sănătate și spor la munca, ce-l așteaptă în noul său post.

— **Numiri.** În județul nostru s-au făcut următoarele numiri: Sabou Alexandra la Ag-hireș, Ilieș Coriolan la Urmi-niș, Gălgăul Ioan la Aleuș, Ca-rabă Vasile la Boeșița, Titica Nicolae la Bârsa, Pop Gheorghe și Oros Maria la Bucu-mi, Tănăsescu C. Gh. la Bo-ian-Plesca, Silaghi Rozalia la Cățălul, Vitek Elena la Cehul-

Silvaniei, Apostol I. Dumitru la Chendrea, Danciu Nicolae la Cioara, Sechiță Ioan la Cig-loan, Pop Vasile la Cehăluțiu, Purdel Ioan la Ferma Doba, Dumitrescu Gh. la Iaz, Pre-descu Gheorghe la Jac, Vasile Ioan la Lazuri, Ostatea Eugenia la Măieriste, Bălaj Gheorghe la Mălădăia, Năprădean Valeriu la Motiș, Pașcu Emilia la Oarța de mijloc, Budai Ana la Pișcolt, Danciu Vale-riu la Preuteasa, Olariu Ma-ccedon la Prodănești, Pașcadi Leontin la Siciu, Barbulescu Constantin la Sârbi, Băieș Va-sile la Trestia, Boca Virgil la Turbuța, Dulfu Ștefan la To-hat, Gălgău Gheorghe la Ti-hău, Roșian Irina la Unguraș și Barboloviciu Eugenia la gră-dina de copii din Cehul-Silv., cari au fost invitați să-și ocu-pe posturile și să facă pregă-țirile necesare pentru începe-rea învățământului. Nădăjduim, că în nou numiți am primit elemente destoinice și prețioase pentru școală. Le dorim spor la muncă, ca să poată reali-za speranțele legate de dănișii.

— **Comemorarea Rege-lui Ferdinand I.** Revizoratul școlar a expediat separat fie-cărei școale ordinul On. Mi-nister al Inst. No. 115.833—1927 prin care dispune ca cea dintâi zi a noului an școlar să fie consacrată comemorării Re-

gelui Ferdinand I. Atragem și la acest loc atențiunea Corpului didactic, ca să execute în modul cel mai conștientos ordinul de mai sus și la fiecare școală să se aranjeze o comemorare solemnă, domnă de Marele Rege dispărut, care s'a știut identifica cu idealul născutului nostru, s'a bucurat și a suferit împreună cu el.

— **Congresul Internațional de Zoologie**, s'a ținut la Budapesta între 4 și 12 Septembrie anul curent. Din partea României au fost delegați d-nii profesori universitari I. Borcea și Popovici Bănoșanu. Delegații români, în rapoartele lor, au evidențiat necesitatea sprijinului reciproc pe care și-l datorează țările cu privire la studiul faunei. Viitorul congres se va ține la Padova în 1930.

— **Descoperiri Arheologice**. Lângă Reghinul Săsesc, d. Andrei Orosz, cunoscutul arheolog, a descoperit diferite obiecte de bronz. S'a constatat, că aceste obiecte au o vechime de 3500—4000 ani. Pe locul unde obiectele s'au aflat a fost odinioară o turnătorie de bronz. S'au luat măsuri pentru salvarea acestei comori ști-

ințifice. Țăranii din împrejurimi posedă multe obiecte de bronz de acestfel.

— **Taxa de înscriere**. Cătinu, că On Minister al Instrucțiunii fiind încunostințat, că unele școli primare percep taxe, înscriere de la elevi, interzice perceperea ori cărei taxe, deoarece învățământul primar este obligatoriu și gratuit.

— **Concert în Zălau**. Dl. **E. Jacob**, tenorist la opera română din Cluj, va concerta în Zălau la 3 Oct. a. e. Rugăm și noi pe cettori revistei, dintre cari multora le este cunoscut de la concertul DSale din Satu-Mare, să participe într'un număr cât mai mare.

— **Cununii**. Dșoara *Ana Neamțin* și dl. *Andreu Sabou* și-au serbat cununia în Sautău la 5 Sept. iar Dșoara *Elișabeta Acin* cu dl. *Gheorghe Apostol* în Ceheiu la 25 Sept. a. e. Felicitări.

— **Registre pentru înscrierile școlare** se află de vânzare la librăriile „*Luceafărul și Seres S.*” din Zălau. Invităm direcțiunile școlare, cari nu leau, să și-le comandeze.

Mg.

PARTEA OFICIALĂ

In această parte a revistei se vor publica toate ordonanțele și circularele autorităților școlare superioare. Datorința directorilor și a conducătorilor autorităților școlare subalterne este, ca îndată după primirea revistei, să le înregistreze și execute conștientos, în cel mai scurt timp.

Revizoratul școlar al județului Sălaj.

No. 2373—1927.

Distrugerea firelor Telegrafice din partea copiilor.

Comunicăm mai jos în copie ordinul Onor. Inspectorat școlar No. 7404—1927 spre știre și conformare.

«Domnule Revizor, Vă rugăm să binevoiți a îndruma școlile de sub jurisdicția DVs. ca în opera lor de educație să sădească la toate ocaziunile în inima copiilor și a adulților sentimentul de cruțare a firelor telefonice și telegrafice, deoarece din partea Inspectoratelor Tehnice P. T. T. ni s'a arătat; că unii copii și adulți rău crescuți distrug firele în mod sălbatec, producând astfel pagube enorme materiale statului și perturbări foarte grave în circulația acestor aparate. p. Inspector Șef, ss. Pom. Dan. Șeful serviciului, ss. C. Bunea».

Zălau, la 19 Sept. 1927.

No. 2283—1927.

Achitarea abonamentului revistei „Lamura”.

Comunicăm în copie ordinul Onor Minister cu Nr. 89.863—1927 punând în vedere tuturor membrilor corpului didactic să-și achite abonamentele restante.

«Domnule Revizor școlar, Administrația revistei «Lamura» ne face cunoscut, că parte din membrii corpului didactic din acel județ nu au achitat costul revistei încă din anul 1924 până în prezent. — Vă facem cunoscut, că Ministerul ca ur-

mare ordinelor date în acesta privință, prin inspectoratele regionale școlare sau direct, pune în vedere învățătorilor cari au primit revista fără să plătească și fără totuși s'o fi refuzat, să achite costul ei rămas în restanță. p. Director General, ss. Indiscifrabil. Subdirector, ss. Indiscifrabil»,
Zălau, la 19 Sept. 1927.

No. 2354—1927.

Primirea copiilor bapțiști în școlile statului.

Comunicăm în copie ordinul Onor. Inspectorat școlar spre executare :

«Vă comunicăm în copie ord. Min. Instr. cu No. 111479—1927 pentru știre :

Domnule Inspector Șef. În referire la ordinul nostru circular No. 72819—1927 privitor la primirea în școală a copiilor ai căror părinți sunt de confesiune baptistă, avem onoare a Vă face cunoscut, că în toate școlile statului, de orice grad, deci și în școlile primare și normale, nu se va face nici o restricție și nici o dificultate în ceea ce privește religia copiilor, legea asupra învățământului primar din 1924 nu cuprinde nici o dispoziție care să facă o asemenea restricție. — Sunteți rugat să aduceți grabnic la cunoștința Revizoratelor școlare și a direcțiunilor de școli normale aceasta dispoziție. Dir. Gen. ss. Petre Ghițescu. Inspector Șef, ss. G. Bota».
Zălau, la 19 Sept. 1927.

No. 2395—1929.

Dl. Dr. Augustin Caba delegat inspector pentru construcțiile școlare.

On. Minister cu ordinul No. 115.855—1927 delegează pe ziua de 1 Sept. 1917 pe Dl. Dr. Augustin Caba, revizor școlar al jud. Bihor ca inspector la regiunea II-a școlară Oradea, pentru construcții școlare.

Zălau, la 22 Sept. 1927.

No. 2178—1927.

Excluderea învățătoarei suplinitor Vera Bulaghina.

Cu ordinul No. 96.088—1927 On. Minister în urma avi-

zului Dlui Inspector Șef reg. XV Chișinău a dispus exclude-rea din învățământ a inv. Vera Bulaghina, fosta supl. la șc. din Boboșani jud. Tighina, deoarece nutrește sentimente antiromânești.

Zălau, la 27 August 1927.

N. 2511—1927.

Controlul obligativității școlare

Comunicăm mai jos în copie ordinul On. Inspectorat școlar No. 8780—1927 punând în vedere tutuzor directorilor școlari să se conformeze acestor dispoziții cu cna mai mare rigoare, cunoscând, că în caz de neexecutare se vor aplica sancțiunile reglementare.

«Domnule Revizor, pentru executarea conștientioasă și întocmai a dispozițiilor cuprinse în art. 19 din lege și 29 din regulament privitor la controlul obligativității școlare, și având în vedere, că directorii școalelor de stat sunt obligați prin regulament să comunice până la 20 Septembrie revizoratului școlar, tabloul de numele copiilor pentru cari s'au depus declarațiile, că vor frecventa o școală particulară (confesională) o școală din altă circumscripție, sau că se progătesc în familie, tablou care cuprinde toate datele din lista No. 1 a recensământului, având mai departe în vedere, că revizoratul școlar este obligat să urmărească dacă copii într'adevăr s'au înscris la școlile la cari s'au făcut declarații, că vor urma; având în vedere că regulamentul prevede aplicarea de amenzi (500—1000 Lei) celor vinovați de neconformare la dispozițiile art. 29 din regulament dispunem următoarele:

Urmărirea dacă copiii s'au înscris la școlile, cari au făcut declarații, că vor urma, o școală particulară revizoratul școlar o pate face fie direct prin revizor și subrevizori, fie prin directorii școlilor primare de stat, cărora prin aceasta le dăm autorizație de a face aceasta urmărire la școlile din comuna și circumscripția lor școlară.

În caz, că ei vor constata, că copiii nu s'au înscris la școlile, la cari au depus declarații, că vor urma, vor proceda în conformitate cu art. 36 din regulament, făcând revizoratului școlar raport despre abuzurile constatate. Toți directorii vor constata, dacă nu cumva școlile particulare (confesionale) din

circumscripția lor școlară au primit elevi fără declarații sau sub vârsta de 7 ani fără dispensă, elevi de altă confesiune, și naționalitate și elevi, cari anul școlar trecut au fost înscriși la o școală de stat, sesizând în toate aceste cazuri, revizoratul școlar. Toate abuzurile ni se vor semnala imediat. Comunicați de urgență celor în drept. Inspector Șef. ss. P. Dan. Șeful serviciului, ss. Indiscifrabil.

Zălau, la 26 Sept. 1927.

No. 2397—1927.

Rezultatul examenului cursurilor de limba română din Tg. Mureș.

Publicăm mai jos rezultatul obținut la examenul cursurilor de limba română pentru învățătorii minoritari ce s'au ținut anul acesta la școala normală de băieți din Tg. Mureș.

1. Bedő Francisc, Nadișul-Hododului absent, 2. Boer Ana, Camăr admis, 3. Boer Margareta, Cehul-Silvanie admis, 4. Bojtos Francisc, Cehul-Silvaniei absent, 5. Czenk Elena, Jibou absent, 6. Deák Maria, Crasna admis, 7. Dézsi Grigore, Ilișua respins, 8. Fejes Ileana, Sânmiclăuș admis, 9. Kovács Margareta, Nașfălăul admis, 10. Lenkey Ludovic, Carei admis, 11. Lukoviț Andrei, Carei absent, 12. Makai Maria, Valea lui Mihai admis, 13. Mateiu Ioan, Borla admis. 14. Teieki Iulia, Jibou absent, 15. Tatai Elisabeta, Crasna admis, 16. Ujhelyi Adalbert, Ipu absent.

I. MANGO, rev. școlar.

Comitetul școlar județean.

No. 1665—1927.

Fixarea prețului zilei de muncă.

Aducem la cunoștință futuror comitetelor de pe lângă școlile primare, că prețul zilei de muncă ce se va lua de bază la aplicarea amenzilor școlare conform Art. 27 din lege și art. 49 din regulament s'a fixat din partea comitetului școlar județean pentru întreg județul în suma de 40 Lei.

No. 1666—1927.

Termen 1 Nov.

Arendarea terenurilor școlare pe anu¹ 1927.

În vederea întocmirii bugetelor pe exercițiul 1928, învi-tăm toate comitetele școlare, ca cel mai târziu până la 1 Noem-vrie 1927 să înainteze pentru aprobare contractele de aren-darea terenurilor școlare de pe anul agricol 1928.

Contractele se vor înainta în dublu exemplar fiind in-soțite de toate actele necesare, copia procesului verbal de eva-luare, cererile învățătorilor, certificate comunale despre pă-mântul ce-l cultivă fiecare învățător.

La arendarea terenurilor se vor observa strict dispoziții-le Art. 76 din lege, art. 127—128 din regulament și instruc-țiunile din «Călăuza» pag. 76—81.

Deodată cu actele pentru arendarea pământului școlar se va înainta:

a) Un tablou de estenziunea întregului pământ ce-l po-sedă școala, cu specificarea: 1. *Estenziune curții școlare (cup-rinzând și terenul edificat)*, 2. *Grădina școlară*, 3. *Câmpul de experiență agricolă și* 4. *pământul rămas după formarea câmpu-lui de experiență*;

b) Schița de plan a câmpului de experiență și a culturai ce trebuie să se facă în anul școlar 1927—1928.

Dacă școala nu posedă teren de arendat se va înainta raport negativ și se vor întocmi numai tablourile de sub a) și b).

No. 1667—1927.

Achitarea subvenției de 15% către com. școlar județean.

Punem în vedere comitetelor școlare ca în termen de 1 lună să achite sumele alocate la art. 4 (cheltueli) subvenția de 15% comitetului școlar județean. Vărsările se pot face și la percepții cu indicația: «subvenție pentru comitetul școlar județean pe anul 1927.»

Comitetele cari nu vor achita în termen se vor urmări.

No. 1568—1927.

Achitarea abonamentului pentru revista Școala Noastră

Se pune în vedere tuturor comitetelor școlare să-și achite abonamentele către revista oficială «Școala Noastră» în cursul lunii Octomvrie a. c.

No. 1677—1927.

Termen 1 Nov.

Rezultatul culturai câmpului de experiență.

În conformitate cu art. 127 din regulamentul pentru aplicarea legii învățământului primar al statului invităm comitele școlare să încheie proces verbal constător dacă cultura câmpului de experiență după planul stabilit.

O copie de pe acest proces verbal se va înainta revizoratului școlar necondiționat până la 1 Noemvrie 1927 cunoscând că după acest termen nu se admite nici o întârziere.

Dacă școala nu posedă câmp de experiență se va înainta raport negativ.

No. 1673—1927.

Gestiunea trimestrială.

Termen 1 Oct. 1927.

Atragem atențiunea Comitetelor școlare, ca în ziua de 1 Oct. a. c. să înainteze necondiționat borderourile No. 3 și 6 despre mișcarea gestiunii în trimestrul al III-lea (Iulie-Sept.) a. c. să se poată lua măsurile de constrângere față de comunele cari n'au achitat sumele alocate în buget.

Dacă în acest trimestru nu s'a făcut nici o operațiune se va înainta raport negativ.

Președinte:

Dr. I. POP.

Contabil:

D. MĂRGINEANU.